

Meddelande om en EU-strategi för Syrien

2016/17:FPM282

Utrikesdepartementet

2017-04-12

Dokumentbeteckning

JOIN (2017) 11

Gemensamt meddelande till Europaparlamentet och rådet - En EU-strategi för
Syrien

Sammanfattning

I deras meddelande om en EU-strategi för Syrien beskriver den höga representanten (HRVP) Federica Mogherini och kommissionen hur EU kan bidra till en hållbar politisk lösning av kriget i Syrien och en återuppbyggnad av landet i ett efterkonflikttillstånd. I meddelandet presenteras ett antal strategiska mål som EU bör sträva efter och huvudlinjer för att uppnå dem. Utöver detta presenteras även ett antal åtgärder EU kan vidta efter att en fredsuppgörelse nåtts samt förslag på sektorer som EU kan stödja i syfte att möjliggöra en säker och effektiv återuppbyggnad av landet. Regeringen ser positivt på HRVP:s och kommissionens meddelande.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

1.2 Förslagets innehåll

Den 1 september 2016 efterlyste EU:s ordförande Jean-Claude Juncker, i sitt tal om tillståndet i unionen, att EU skulle formulera en mer framträdande politik för Syrien under nuvarande konflikt och sedan den upphört. Detta innefattade hur EU kan bidra till en hållbar politisk lösning i Syrien under den nuvarande FN-överenskommelsen och hjälpa till att bygga stabilitet och stödja återuppbyggnaden efter överenskommelsen, så snart en trovärdig politisk övergång inletts. Den 15 mars 2017 presenterade HRVP och kommissionen det gemensamma meddelandet om en EU-strategi för Syrien.

I meddelandet beskriver HRVP och kommissionen hur EU ska bidra till att åstadkomma fred i Syrien och stödja landets återuppbyggnad, vilket även innebär en översyn av de delar av "EU:s regionala strategi för Syrien, Irak och kampen mot IS/Daish" som berör Syrien. Meddelandet är en handlingsplan men innehåller också HRVP:s och kommissionens vision för Syrien i ett efterkonflikttillstånd.

HRVP och kommissionens utgångspunkt är att kriget i Syrien antingen riskerar att leda till att landet delas enligt sektaristiska linjer med en eskalering av våldsbejakande extremism och terrorism som följd, eller att den syriska regimen återtar kontroll över territoriet och fortsätter att utöva ett repressivt förtryck av befolkningen. Därför presenterar HRVP och kommissionen ett antal strategiska mål som man anser att EU, utöver att få ett slut på kriget, behöver sträva efter. De är att Syrien ska vara ett enat land som präglas av demokrati, politisk och social inkludering, effektiva och välfungerande institutioner, samt ett stabilt politiskt system och en stark ekonomi.

I meddelandet presenteras ett antal huvudlinjer som HRVP och kommissionen anser leder till uppfyllelse av de strategiska målen och ett slut på konflikten. De inkluderar att få till stånd en politisk övergångsprocess efter förhandlingar stödda av FN:s särskilda sändebud till Syrien och andra relevanta aktörer, att stärka den politiska oppositionen för att möjliggöra en konstruktiv övergångsprocess, att stärka syriska civilsamhällesorganisationer, att främja en inkluderande nationell försoningsprocess samt mekanismer för ansvarsutkrävande för krigsförbrytelser, att tillgodose humanitära behov hos de mest utsatta, samt att stödja motståndskraften hos det syriska folket, dess institutioner och samhälle.

Vid sidan av detta presenterar HRVP och kommissionen en färdplan för hur EU bör agera till stöd för Syriens återuppbyggnad. De presenterade åtgärderna kan endast komma att aktualiseras efter det att en politisk övergång inletts. Åtgärderna innefattar översyn och eventuellt upphävande av restriktiva åtgärder, återupptagande av bilaterala samarbeten samt att bidra till mobilisering av finansiering internt bland EU:s institutioner och medlemsstater men även från andra delar av det internationella samfundet. HRVP och kommissionen föreslår även, utan att föregripa innehållet i en eventuell överenskommelse, att EU kan ge särskilt stöd till vissa sektorer efter det att en överenskommelse nåtts. Detta innefattar övervakning av fredens upprätthållande och desarmering av vapen och ammunition, reformer inom statliga institutioner och tillhandahållande av grundläggande tjänster på lokal nivå, förtroendebyggande åtgärder och inkluderande försoningsprocesser för att stödja att fredsavtalet på lokal nivå följs, bevarande och utvecklande av det humankapital som kommer att behövas för landets återuppbyggnad, samt stöd till inkomstbringande aktiviteter för de mest utsatta, inklusive unga och flyktingar.

Meddelandet i sig har inga effekter på svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Meddelandet i sig, som endast beskriver kommissionens kommande arbete, har inga budgetära konsekvenser.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen har varit pådrivande för att EU ska ha ett gemensamt förhållningssätt till kriget i Syrien och ett framtida efterkonflikttillstånd. Regeringen välkomnar HRVP:s och kommissionens meddelande.

I utarbetandet av rådets slutsatser till HRVP:s och kommissionens meddelande har Sverige verkat för att slå fast vikten av att EU bibehåller sitt stöd för den av FN ledda politiska processen och kvinnors inkludering, obegränsat och oinskränkt humanitärt tillträde, samt ansvarsutkrävande för krigsbrott. Sverige har även verkat för att EU:s stöd för återuppbyggnad av Syrien ska vara avhängigt att parterna når en trovärdig politisk överenskommelse inom ramen för FN:s resolution 2254 (2015).

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Flertalet medlemsstater har välkomnat HRVP:s och kommissionens meddelande. Genomgående finns en bred enighet kring de olika tematiska områden som presenteras i meddelandet, inklusive ett starkt stöd till de FN-ledda samtalen och förhandlingarna. De tydligaste skiljelinjerna mellan medlemsstaterna berör främst under vilka former och i vilken utsträckning EU ska stödja den politiska oppositionen, införa och bibehålla sanktioner, samt i vilken omfattning stöd för återuppbyggnad och samhällets resiliens bör villkoras och kopplas till en politisk överenskommelse.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentet har ännu inte uttalat sig om HRVP:s och kommissionens meddelande.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte gått ut på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

2016/17:FPM8282

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Inget rådsbeslut krävs.

4.2 Fackuttryck / termer